

Txakartegi'tar Andolin (G. B.)

Emoyozu, Jauna, betiko atsedena ta argi iraunkofak argi egin beyo.

Abezkide bat gitxijago dogu euzko-abertzaliok; mendigoxialik lagun baten utsa dabe; euzkotaren itxasunen afantza bat gitxijago da; Euzkotari seme-zintzo hanteke betiko agur-egin dautso, euzko-etzte baten seme apal, langile eta matagafijaren utsa na dago. Negaf-zotia, besterik ezta entzuten.

Txakartegi'tar Andolin il da!..

Bere bixitzako ogetalauagaren uftian, lufori lotute euken lokafizko apurturik, egazka-uso zurija ba'litzan—egazka juan daaren gogoa Betirauko tokি bardinbagera, an amaiabako egunetan bixileko. Autsagaz eginkinik etxian jausikoa ixanik, aren gogou ez eban na bixi goiz edo belutxubago jausi eta apurtu biañko zan bixileku aretan.

Guraso ta anaya atsekabetubok: Ez egin negafik, negafak legorutu egiten dira; otoito-egizube, eriaz-egizube bere arriamak Goiko zorionta jadetsi ta loftu dailikan. Era esan zubek be, esan bijotez, behola Job deunak esandako itz edafot: "Jauna: Zeuk emona genduban; Zeuk kenu dauskuzu; Goretseja ixan bedi Zeure Izen donia".

555

Illa bi dira bere effik Pasai'ra juan zala lanian inharduteko asmoz. Ara juan baño egun bat lenago, apal-ostian emengo Euzko-Batzokian. — Andolin'ek kutunen eban Euzko-Batzokian— egen gian izketan eta bafitzen. Bere asmua eta ustia ziran gure bafitzen. Bere asmua eta ustia ziran gure bafitzen. Gaitz zakaf batet jo eban bere gorputza ta Bilbao'ko Gexotegi'rera eruan biañ xan. Jaka-papafean iragan, urtioan erabili oi eban ikura-ikuf jeltzalia-ixentzauz, aren laneko lagun zan eraldun batet esan ei-euson: "Para ir allá (Gexotegi'rera) tendrás que quitar eso". Andolin'ek laster erantzun euson: "Esto lo llevare yo hasta la muerte".

Ta alantxe ixan be. Bijaramonean, gorputz an.

555

Ez negafik, aide ta senide atsekabetubok: otoi eta otoi baño... .

"Enintzan jayo ludirako... jayo nintzan zerurako ta Jauna'rentzako".

Ta aren adizkide ta lagun zinanak a bixi zinan, il-ondoren ez aztu beratza, Otoi, ba.

1 Goiko toki zoruntu ofetan ez adi aztu eure ta nire Abezi gaxo onetzaz!

Ta gure, ufengo alkaf-ikustia, Andolin, ixango al dok, inoz ez aldenduteko, betikofa dan Donokian.

Aguí, ba, Andolin; lastef aste.

ERKIAGATÁR EUSEBI.

Batzokiko batera urten gintzan eta kalian agutu gihana ondi ibilteko alkafik esanaz.

—Ufengora aste, ba. Noiz ikusiko ete gozak ufeng?—itaundu neutsan.

Ilan g'afenan, iluntzeko 8 ta erdieta, txistularien birlibiketa.

Bederatzietan, itzaldi abefkoyak, bi abeftzalek atzalduta. Amatetan, alkaf-izketak, Batzokiko'ntik atzokira.

Ilan g'afenan, goxeko 6 ta erdieta, txistulariak "Itxarkundia" joaz jaya ira-

gafiko dute.

7'retan, jaupa-ixila ta jaunaztia, g'retan, turutarien birlibiketa.

10 ta erdieta, jaupa nagusia, Batzoki'ko abespaztak abestuta, Itzaldin, apaiz aguafagi batek egindo du.

Ondoren E. A.-B.'ren ikurin onespina,

11 ta erdieta, Batzoki'ko bi ezpatadantzak aldrak eta gorula'rikato batet, danzaldiak egindo dituzte. Ondoren ausekua,

Afatsaldian, i'tan, oterunza,

3'retan, dantzaldiak,

4'retan, itzaldi abefkoyak, izlari goiren-gauka itzigin:

Urzelak'ik Julene, andereñuak, euzkeraz, Agirre'at Haidee andereñuak, erderaz, Biferia'ko Bingen'ak, euzkeraz.

Leizaola'ko Joso Mirena, alduñak, euzkeraz eta erderaz.

Ondoren, euzko-efomeria iluntzerafe,

12 Ez aldeztue naikua festa? Ezet? Ba, orduan, birkontxu jaten juan biañko zer-ate, emenguak pama andia daukate-ta.

Bai, bai, alaxenda: igandeak, denok Mendaro'ra,

ARTOBERO.

OTXANDIANO

EGURALDIJA. — Ile onetan egun bat eztogu izan euri-barik.

TOKI-EDER. — Len Txomin'en kafiala, buruban ixate eban "Café de la Unión" idazkia kendu ta ordez "Toki-eder-Aleka etxea" ipini dabe, bairuban "bombilla" bat dabela gaibian be argi irakuru dedin. Po-

lico eginda dago.

TXAPELKETA.—Batzokiko gastediak pelota-txapelketa bat eratu da. Ekin alde gogofak ixaten dabez pelotarijok eta eu-roen jokua ikusen jente asko biltzen da pelota-tokian. Bazan a lungo igandian txaloen-txalua.

ERLOJUA.—Ile bat osua daruagu, kan-

panfoke erlojua banatuko dalako, egune-

ko ze ordutan bixi garan eztakigula. Eguzkia ixan bagindun kontzejokoa gaz naikua izango gendun, "gure egunak kerezia lez duaz" jakinaz. Baña, eztoco ez eguzkirk, ez kerezirk, ez erlojurik, ez eztarako demontrrik.

Gosiaraz jan, egafiaz edan, loguriagaz

SE RECOMIENDA POR SI SOLO EL ALIMENTO INSUPERABLE

ALAR-ONENA

Olo afautzagliñatza eta txitak azteko. Utsik ematen ez duten jatekuak: Aragi, afain eta azuf-irin "Alar Onena".

Maria J. Esnaola

Miracruz, 21 SAN SEBASTIAN Teléfono 12.014

ALERTAI EXIGID SIREMPRE LA MARCA "ALAR ONENA"

FABRICA DE INSIGNIAS DE ESMALTE FINO

ASALIRARPI MIEZKO IKURRIEN OLEA

Jesús Ostolaza BERGARA

EUZKELDUN TXAPEL CLA Boinas Elósegui TOLOSA

El mejor jabón para el lavado de la ropa. Tiene abundante espuma y mucha duración.

“BILORE”

Zoñekoak garbitzeko jaboi-rik onena.

Bitxa ugara dauka ta iraupen audiagoa.

EURBERO.

du dauste bialdu dautsazun tamal-aguafagik izparingi onen bidez zeuri esateko, asko eskatuen dabela zeure tamal-aguafagik.

GOTZON BAT DONOKIRA.—Ortuza'ntaf Kepa (G. B.) euzkel-ixendun txintxuba igazi dan igandian donokiratu zan. Paben, here aña ta gure abefkide zintzuari, emparau sendi gustijazan tamalkide gayakez.

NASKALDIJA. — Enbeita'ntaf Edunfe, Bilbao'ra juan da. Sardul'iañ Gergore, Apraizta'ntaf Eulale, Sardul'iañ Pantzeske, Bilbao'ra Jon eta Undabenda'ntaf Paustinen, emen agutu doguz sendikulu ikerketun etofia. Ondo etofia. Zenikazela'yaf Andolin, Zenikazela'yaf Domeka ta Mendiguren'af Eíapel, be, emen agutu doguz, Gergore (G. B.) zanaren obiraltze ta il-otoyerata etofia.

MIRENTXU.

GATIKA

Gatika'ko Batzoki-Mendigoxale eta Emakume Abertzale-Batzaren zabalkunde eta ikurin onespina garila'ko g'gnan.

EGIFARABA:

Goxean.

Saspiretan—Jaupea jaunatzte orokaragaz.

Amaferian.—Albo-efijetako mendigoxale eta ikurin sañera-añera.

Amaitekan.—Jaupea ixila.

Amabitedfijetan—Efiko mutilen ezpadantza ta Algorta'ko neskato mutikuen dantza.

Ordubatetan.—Oturuntza Janarijak omlek ixango dira.

Zuku bi (Buztia ta legefa)

Lapikoko bi.

Makala biskayeraz Olasko etia.

Suteko gozokijkat ia galijk. Ardauna.

Saneufija: 5 laufileko.

Afatsaldian.

Irreridjetan.—Mungia'ko gorulari-jolasak.

Lauretan. — Algorta-Getxo'ko popolin jolasak.

Bostetan.—Itzaldi abefkoyak: Izlarijok itz dagikie:

Untzeta'ntaf Sorne.

Gabilondo'ntaf Jule (Mafe).

R. Asua'ntaf Andoni.

Urkiaga'ntaf Estepan (Iwaxeta).

Huntzerarte euzko-dantza.

Uafa. — Laukiniz'ko tafana nagusijak Algorta'n urgentea: Goxeen bederatzietan. Afatsaldian: ordubetan.

555

Araintzungsu basotxon edefa efe dabe.

Ara juan gintzian ketan egozain agit.

Agitzarrak etozi ete-zen? !Bai

! Txifel gaxo batio ez elzan agertu!

Abeftzalien auñka egin eta asterokuat urtean itxi ezegiteko, astirik be eztau. Gero gaizkiañak eta lapuñak azkabat dabilz. Obeto egindo leuke arein atzizan ibiliko ba'litzaz, geure atzian baño.

555

Aste onetako "Jagi-Jagi" irakufi dogi. Txadietan otsik entzun ez-afen, an-

of saldu dore. Mutil oñein arrixak etzago. España'ko jaufriak bat egin-afen be, asteroko oñek urtengo dabe.

Bai orixe.

Garbizu, ori "asalto", ko egin dabene-

tik gauza onik eztago. Telak salduen fratu balea obi ixango yakon. Ema-

kumia lepua berotutu ona ei-dia eta kontu-kontalari ibilteko.

555

Irigoyen ospetsua el yaku. Argentina'ko gixonik azkafena ixan zan. Latifi arretako lendarakiz ez-eze gixon entzutseba zan. Euzko-odoleko gixon argi oniek geure abendea goratu dau bere ekintza-bide.

America-aldean ixan diran euzkotak gixon guren artian aux be zenbatuko dugu. Bere abefijaren gora-bera gofi-letan askok eta askok jañatu dautse.

555

Artoia jaunak zer esango dain jakin gurak gagoz. Katalanak eta euzkotak jaunak ofizialen esamesai jaraman egin-barik, euren apídia zabaldu dabe. Oranguan, Catalunya geure adizkide agertu yaku. Postutzen gara sorosi ori dala-ta. Esker onekuak garau ezker, goralduton dozug onetan bataixa itxaropen iagfirik eztakogu en-

rangan.

Euzkadi-Buru-Batzak'ol urtudazki sen-akundak bidaldi, dautsez ango alduen eta tendakarijai. Gipuzkoako oñandinjan galdu diran lajundaketa jolaske-antziak eztaratzeari dantza.

KIROL.

Mendi zaletasuma

Mendi-buruan nago. Ondafoa ta Motriko'ko mugari egiten daben Tontofamenti gañeko mendi totonian, Ikuksafizko edefaztuna bertatik begiz auñez agertzen dana. Batetik, itxaso-zelai urdin, baketsu, itxaztontzi bat edo beste gauz doyzalatza; bestetik, inguretako mendi apainale euren amitzasuna agertzen dabe, eta atzanez, ofeko zuluan. Ondafoa'ko Uri polifa. Ondafoa, beraz, ixatez, polita ba de be, mendi buru onetatik agirien dasko be edefaguak. Bañau dauer ikusi! Mendiak beragaz ditzun edefaztunak benetatuak dira ixan be. Batetik, Tontofamendiko ikerak ditudanak.

Añigó-ostetik igotzen asi ta Akila-bitáterako, polio-polito, nekaturi-barik, alako aldastzu bat igaroaz ezauperatzen da leñezko Ondafoa'kab daben zati aldeñi bat, au, da, itxas-aldia batetik eta efi ta ibai alderdi zati bat bestetik. Begijk dan dana neuri batian eldi dazejan, ier margotu edefaztua erredetzen da. Gero gorantz apurtu bat jañauzab, Burgo-basetxera josten da: emen sagardo txinpartadun pixka batezgaz estafia busti ta ekiñen yako igorri. Gurutz Deunaren txadon-ostetik ziañ geldi-geldi, aldeñi barile burdi bida beti Ondafoa'ko Uria begi aufez dala. Bein Baraikua basetxe bijen aufez eldutzen dianian, bide txinfora axta ta una labuf batian eldutzen da Tontofamendiko muga gainera. Arnas-auspua zabaltasuna txikiak ez dabe artzen orato bein ontortora edo ezkerro. Gorputza, bataz, osasun bete biñigatz auñitzen da. Eguzki edefagaz eztago oñezko osapenek ezta ikuskitzen argorik. Era gertua txori txiki bat bere oraindik batez barik, Bakaf-bakafik Burgo'n edan leiken sagardo apur batez sakel ordainetik. Nekeria, eztako, eztako, patxada